

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Caput XXV. Quàm necessarium Pastori Deum orandi studium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

CAPUT XXV.

*Quàm necessarium Pastori
Deum orandi studium?*

Interrogatus olim Demosthenes, quidnam sit in Oratore præcipuum? Pronuntiatio, respondit. Quid secundum? Pronuntiatio. Quid tertium? Pronuntiatio: nec, etsi quaeretur sepius, aliud unquam reperit, quàm Pronuntiatio. Ex me quoque si quaeretur: quanam sint præcipua Pastoris sacri partes? Oratio responderem: quæ deinde? repererem, iterum iterumque, Oratio: nam etsi hæc solâ non absoluitur Idea operis tam magni, sed præter illam necesse est, ut verbis, exemplis, & Sacramentis, de quibus tum multis hæcenus actum est, oves pascat; Oratio tamen omnium horum anima est ac Spiritus, hæc vitam, hæc succum tribuit; & sine ipsâ quidquid hucusque dictum est, aliud non foret, quàm machina horologia, magnâ quidem arte & elegantia perfectâ, sed suis ad motum ponderibus destituta. *Manent itaque tria hæc Verbum, Exemplum, Oratio*, ut S. Bernardus agebat, *major autem horum est Oratio.* (a)

Ut autem hæc necessitas tanto cognoscatur clariùs, duas magis præcipuas Orationis partes distinguere oportet: prima est Meditari, altera præcari.

Quod spectat ad primam, utriusque opinor negabit, ad rectum voluntatis effectum opus esse clarâ cognitione: si clarò intellectu sequitur non tardus effectus; (b) ita Sanctus Augustinus confirmat. Ut enim natura ordine hinc losem, sic amorem semper præcedit cognitio. Non tamen ut in mentibus omni concreione puris, ita & in hominum momento hæc cognoscendi ratio absolvitur. Illæ veritatem assequuntur momento brevissimo, & celeri volatu uno quodammodo polo ad alterum, dum semel alas concutiunt abripunt. Hominis animus ad verum non volat, sed pederentim progreditur: ut, cum si volat, volat ut apis, à flore ad aliam rem; à veritate inquam una progreditur ad alteram remotiorem; et omnimodum quod cognovit, ratiocinando progreditur ad alterum, quod cognoscendum superat. Dixi tamen, ut Apis: nam & Cantharides & muscæ à flore ad florem volant in horto floribus odoratis confito: sed nec hæc, nec illæ operum nostri apta idea sunt. Muscæ aliam non spectant, quàm ut circum flores illos volitent, quin in uno aut altero hæcant. Relictæ hæc volatus illarum hominis cogitationes, quibus animo quodam obicit res Sacras, quin tamen illis particularim & cum mora considerandis se occupet. Hoc non est meditari. Cantharides stident ex floribus illis succi etiam aliquod, quomodo triantur, exugere, sed communis, inde & circumvolant, & adherent. De

SEGNE
Conciones
INSINUATIONE
Poenitentia
Confessarij
Parochi

lis in homine est cogitatio de rebus bonis, ad earum naturam considerandam, sed non ob aliud, nisi ut intelligat. Unde si hoc est meditari, non est meditari ad emolumentum animæ. Apes hoc agunt, ut ex floribus suavissimum illud & delicatissimum, quo mel formatur, nectar trahant. Et hæc est illa de qua nunc loquimur, Meditatio; diligentissima nimirum rerum divinarum consideratio, non ad cognoscendum tantum, sed ad voluntatem pie afficiendam movendamque ordinata: ac proinde meditatio hæc & ipsa est aliqua spiritualis contemplatio ac spectatio, sed spectatio suavis ac jucunda, cum non sit solus facultatis spectatrix, sed etiam appetitivæ, imò huius magis, quam illius. Sacra igitur hæc Meditatio est inter præcipuos Gratia actualis antecursiones, dum potenti admodum & efficaci ratione nos præparet ad geminos gratia huius effectus nobilissimos, qui animum nostrum sibi vendicant, ut nimirum appareat quod latebat, & suave fiat, quod non delectabat. (c) Unde mirum videri debet nemini, Davidem Meditationi huic tribuisse & a conversionem à malo cum conversione ad bonum, & voluntatis in bono constantiam & adhesionem. Conversionem illis indicat verbis: *Cogitavi vias meas, & converti pedes meos in testimonia tua*: (d) adhesionem autem illis aliis. *Nisi quod lex tua Meditatio mea est, tunc foris periissem in humilitate mea*: (e) Diligens ac sedula rerum divina-

rum contemplatio tam reducit in vitam rectam Iniquos, quam retinet in illa Justos.

Si proinde Contemplatione hæc nulli non mortalium opus est, ut rectè ad finem suum tendat, quanto magis opus erit Pastori Animarum, qui sui muneris esse voluit, alios insuper ea in via ducere? sine Meditatione dux erit & malè oculus, & viribus propè omnibus destitutus. Quomodo tandem ad suos de rebus divinis loquetur, qui illas sedulè non scrutatur? & quamvis loquatur, velut mutuo sumptis armis ex libris quos legerit, quomodo tandem hæc arma magno robore vibrabit? si autem non vibret fortiter, quem tandem prosterneret? Emissa arcu lento sagitta profundè non penetrat. Omnino igitur necessarium est, ut Pastor, si muneris sui studiosus est, certum sibi quotidie tempus eligat, quo cum DEO in Meditatione Sancta agat; quod semihoræ minus esse non convenit. (f) Nec aliud eam in rem aptius erit matutino, tanquam minus obnoxio iis vapouribus & exhalationibus, quas animo interdiu occupationes aliæ offundunt. Hæc Meditatio sub id tempus instituta roris instar erit antelucani, quem avidissimè bibunt conchæ, ut pote suâ puritate magis idoneum ad margaritas earum efformandas. Scio non defuturos, qui dicant, sibi tempus ad meditandum non suppetere. His respondeo, qui constituerint horas omnes corpori consecrare, iisuri-

que tempus animi bono impendendum non superfoie. Sed quæ tandem hæc excusatio? Etiam viti, quæ palmites omnes terræ vicinos habet, tantum alimenti non suppetit, ut allurgat altiùs: An non id circo vinitores periti eam putant, & omnes humiliores palmites refectant, quia hi denique sunt, qui abundant? Amputanda sunt tot illa nullius involumenti colloquia, tot circumcuriationes, tot visitationes, tot animi laxamenta, tot negotia domestica, quæ nihil juvant, imò plurimum obsunt vitæ, quam quis proficitur, conditioni; & profectò tempus suppetet. Non igitur, si quod res est attendimus, negligentia Meditationis nascitur ex eo, quòd otium non suppetat ad vitæ Christianæ axiomata animo attento perpendenda; sed verius non habere otium ad res divinas & fidei seriò perpendendas ex negligentia nascitur, ex eo inquam, quòd quis velit, ut finis princeps ac præcipuus, qui est propria & aliena salus, illi cedat, qui nunquam non debet esse secundarius & ad primum ordinatus.

II.

Altera Orationis pars est Petitiò. Atque hæc etiam non minus est necessaria quàm Meditatio, sive hanc, sive illam Muneris Pastoralis partem, sui inquam & aliorum curam, consideremus. Certum est, omnium bonorum fontem communem esse De-

um; *Dives in omnes*. Sed fons suo manantem arbitrio, qui non in alios rivos, quam quos ipse voluerit, liquorem suum diffundat. Sicut autem constituit Deus permanentis suæ Gratiæ saluberrimas aquas derivare in nos per canales Sacramentorum, ita etiam decrevit, transeuntis seu actualis Gratiæ fontes communicare per canalem petitionis: *Dives in omnes, qui invocant illum*. Hinc consequens est, quòd sicut ad Animarum nostrarum stabilem sanctitatem necessarium est, ad Sacramentorum, tanquam verorum eius sanctitatis aquæ ductum fluentia accedere, ita ad eam contra tot hostes domesticos, & alienos à quibus oppugnatur, defendendæ opus omnino sit precum uti prædico, quibus mediis decrevit DEUS suo nos fovere patrocinio: *Clemens ad me, & ego exaudiam*. (g) Verbo, consideremus sanctificationem & stabilem DEI in anima nostra gratiam tanquam arcem obsessam ab hostibus, quæ adversus vim ac dolos non submissis in tempore auxiliis tueri se non possit. Hæc tamen auxilia obtineri non possunt, nisi petantur. *Nullum credimus, nisi orantem, auxilium promereri*. (h) Eaque propter rebus ita constitutis, ut ad agendum divino auxilio opus est, ita ad auxilium & operis impetrandam opus est oratione, saltem si DEUS illis suæ Providentiæ legibus stare velit, quibus ferè res nostras gubernat. Si autem vera sanctitas,

SEGNE
Concionales
Instruções
Poenitentia
Confessario
Parochia

ista, non scripsit amplificando Tertullianus: *Horrendum est, diem sine Oratione transigere.* Si enim nulla non die novo DEI auxilio indigemus, quomodo ullum diem sine precibus transigere possumus?

Hoc igitur caelesti armorum genere nunquam non utendum est Pastori tam propriae, quam alterius cuiuscunque, quae ejus curae commissa sit, Animae bono: hanc enim inter praecipuas Pastoralis muneris partes non postreminam esse non Tridentina solum profiteatur Synodus, sed ipse adeo profanus Imperatorum Codex, qui Sacerdotem, ut Legatum considerat publicum, ab hominibus missum ad DEUM; affirmans: *Ob id ordinari Sacerdotes, ut suis precibus benignitatem humanissimi DEI rebus acquirant communibus.* (i) Proclus igitur sibi persuadeat Pastor, se in officij sui leges non obiter peccare, si quotidie preces pro suis non fundat. *Abst, a me hoc peccatum in Dominum, ut cessem orare pro vobis:* (k) Sic Populum unice sibi carum Samuel allocutus est. Non dixit tantum, *abst, ut non orem*, sed *abst, ut cessem orare*, tam non cessabat unquam a studio pro suis orandi. Et jure id quidem. Nōrat enim, eundem Populum Moysē duce tamdiu suos prostrigasse hostes, quamdiu Moyses erectis brachijs pro eo preces fundebat; haec, cum demittebantur, inferiores hostibus erant Israëlitz; cum iterum erige-

bantur, superiores. *Oret ergo & Sacerdos Ecclesiae indefuenter, ut vincat Populum, qui sub ipso est, hostes invisibiles, qui sunt Demones, impugnantes eos, qui pie volunt vivere in Christo IESU.* (l) Hoc est, quod Moysis Exemplo doceri Pastores sacros Legum decreta censuerunt.

Nec minus id solemter agendum est, ut hanc DEUM orandi necessitatem illi ipsi intelligant, pro quibus Pastor orat; cum officij ratio postulet, ut non frigidius pro se ipsi orent, quam eorum apud DEUM causam Pastor agat. Nemini tamen hoc inculcandum, animoque insculpendum altius, quam certo cuidam Peccatorum generi, qui precibus tanto magis opus habent, praeter alijs non Peccatoribus, quo magis auxilio eget, qui profundam in foveam jam delapsus est, quam qui in cadendi tantum periculo vertitur. Et quia multi indigentiam hanc vel non intelligunt, vel non curant, primum est contingere, ut aeternum pereant sine remedio; ut Ursus accidit, qui ubi in laqueos se aliquando induerint, in ijs semper haerent, quod eos non ut alia bestiae rodendo atterere, atque ita feliciter se illis extricare nōrint. Hoc ipsum autem Peccatorum genus singulari diligentia DEO precibus commendandum est, tanquam exitio proximum; inter sacrificandum praecipue; tum enim, si unquam, existimandum est, quod DEUS promif-

missis illis suis stare velit. Rogante pro eis Sacerdote, propitius erit DEUS. (m) Enimvero cum permittat DEUS, ut tam propè ad omnium gratiarum fontem Parochus accedat, dubitari non debet, quin eadem liceat non parè inde haurire: Cui jus adèndi ad fontem inest, in- erit & haustus. (n)

III.

Cum hæc ita sint, dubitare pruden- ter Pastores poterunt, an, quia ipsi inter sacrificandum orare pro Po- pulo debent, omnem illi Sacrificij fructum applicare teneantur, sicut ad alios fines, & pro eo scilicet, qui indigenti pretij aliquid numerat, of- ferre jam non possint?

Dicam paucis. Si hoc ulla lege statutum esset, non alia magis quam Tridentinae Synodi illa foret, dum ita præcipit. Cum præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus Ani- marum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his Sacrificium of- ferre, verbique divini prædicatio- ne, Sacramentorum administratio- ne, ac honorum omnium operum exemplo pascere &c. Declarat Sa- crosancta Synodus, omnes obligari ad personalem in sua Ecclesia, vel Diocesi Residentiam. (o) Hæc tam- en incertum admodum est, an quando dixit Synodus pro his Sa- crificium offerre: ea loquendi formulâ significare voluerit, pro Populo offerendum esse Sacrificium;

an verò tantum, offerendum præ- sente Populo Sacrificium, ut in esse Sacrificanti possit, & Ecclesia legi de sacro diebus feriatis aude- do satisfacere: offerre enim Sacri- cium, est aliquid, quod Sacrificans semper se dicit facere pro omnibus circumstantibus; & tamen necesse est, quin non omnibus, imò ne uni quidem applicare illud plerumque teneatur. Preterea non persuadèo, Synodis sermonem hoc tantum fuisse de Sacrificio præge- do, non autem de omni eius in- ctu applicando. Nec enim aliud ex- spectabatur decreto, quam ut obli- deretur, Pastoris mineri commo- ctum esse onus, in Ecclesia vel Diocesi residentis. Sacrificare autem præsentem Populo abiens non potest, potest tamen etiam præsentem illi fructum non applicare; & po- test etiam applicare procul abiens. Videretur proinde, ut in ceteris de- creti particulis, ita & in his, in quibus Sacrificij offerendi memitur, finem unicum totius legis spectare, id quod cuiusvis legislatori prædictum solenne est. Et quamquam Syno- dus supponeret, re vera obligari Pastores ad ipsum etiam Sacrificij fructum Populi bono applicandum, adhuc tamen illud advertendum, legem hanc, ut aliam quancum- que, quæ vaga quodammodo est, non ante adstringere, quam ut legitimus Magistratus, aut con- tudo, aut præfens necessitas, cer- tum tempus statuant: Sicut in se- pte

SEGNE
Concordes
Instrucio
Poenitent
Confessari
Parochi

junio aperta res est; ad hoc enim propter magna, quæ ex eo exi-
flunt, (p) emolumenta teneri qui-
dem homines DEUS voluit, quin
tamen certum aliquod tempus sta-
tueret: quæ causa fuit, cur Eccle-
sia sapientissimè postmodum dies cer-
tos, & eos scilicet, quibus par e-
rat Christianos magis aptos esse ad
mentem cum DEO conjungendam,
definitæ & constitueret. Videtur
autem profectò æquissimum, ut non-
nunquam Pastor pro Grege suo sa-
crificium, tantorum bonorum cau-
sam, offerat totumque illi appli-
cet, nisi palam facere velit, ejus
incolumitatem sibi penitus cordi non
esse. Quando autem & quoties id
faciet? Hoc tempus aut definien-
dum est à Magistratu summo Eccle-
siae; non est autem definitum,
cum nulla usquam in Legum volu-
mine talis lex extet: aut definien-
dum à Synodis singularum Diocæ-
seon; & tum non obligat lex ex-
tra Diocæsin, in qua lata est:
aut definiendum est ab usu & con-
suetudine; & hæc pro varietate
locorum varia est: (q) vel deni-
que definiendum est a necessitate;
& hæc quando occurrat, permit-
titur judicio ipsius Parochi non pru-
dentis magis, quam pii, ut ip-
se statuat, quæ qualisque sit;
cum nequaquam conveniat onus
haud sanè leve imponere ijs, qui
non rarò cum egestate luctantur,
cum de lege illud imponente mani-

festè faris non constat. Laudatur
eorum caritas, qui toti generatim
Populo omnem sacrificij fructum ap-
plicare diebus solennioribus; &
hanc ego vehementer probo, ac
commendo. Demus nulla hanc be-
nevolentiam lege imperari; sed tan-
to illa erit gratior atque acceptior.
Balsamum quod sponte stillat, &
vulnera non expectat, è quibus
vel coactum promanet, quo minus
habet de coactione, hoc plus habet de
prestantia & bonitate.

(a) S. Bernardus, de Consid. ad Eug.
(b) S. Thomas 2. 2. quæst. 180. art. 3.
in c. (c) S. Augustinus de Peccat. me-
rit. & remiss. cap. 17. (d) Psalm. 118.
39. (e) Psalm. 118. 92. (f) Dist. 36.
c. Siquis vult. (g) Jerem. 33. 3. (h)
S. Augustinus de Eccl. dogm. (i) l. Om-
nes. C. de Episcop. & Cleric. (k) 1.
Reg. 12. 23. (l) Dist. 36. c. Siquis vult.
(m) Jerem. 4. 20. (n) Jerem. 5. Qui
habet ff. de serv. rust. prædior. (o) Sess.
23. de Reform. cap. 1. (p) S. Thom.
2. 2. q. 147. art. 3. art. 3. (q) Sua-
rez. in 3. p. tom. 3. disp. 8. Sect. 1. Vsq.
de Sacrament. disp. 23. c. 4. n. 27. De
Lugo de Evch. disp. 21. Sect. 1. n. 19. Tam-
bur. Meth. Missæ l. 2. c. 2. §. 16. Bonac.
de Sacrament. disp. 4. q. ult. p. 7. n. 3. Pos-
sev. c. 2. n. 3. Barb. c. 11. n. 10.

